

Erős Kinga

Deák-Sárosi László: Nyolcágú csillag

1603. július 17-én a brassói csatában vesztette életét Székely Mózes erdélyi fejedelem. Rövid uralkodása ellenére nevének a magyar történelem legnagyobbjai között van a helye. S hogy miért? Leginkább azért, mert hazafisága, rettenthetetlen bátorsága és hősiessége példaadó volt a maga korában, de példaadó most is a mi számunkra. Olyan alakja ő a magyar történelemnek, akit bátran állíthatunk példaként gyermekeink elé is. Bár rövid ideig uralkodott, életpályája mégis tökéletes ívet rajzol ki, egy olyan férfi életét, akinek a számára szülőföldje boldogulása mindenekelőtt való volt. Ráadásul hatalmas utat járt be addig, amíg fejedelemmé választották.

Pályáját egyszerű katonaként kezdte, majd rátermettsége és vitézi erényei segítségével hághatott egyre magasabbra. Egy olyan korban tette mindezt ráadásul, amely kor Erdély történelmének egyik legtragikusabb, leginkább szenvedéssel teli időszaka volt. A Török Birodalom, a Habsburgok egyaránt sanyargatták Erdélyt, mindehhez még hozzájárult a szomszédos fejedelemségek sokszor csalfa, gerinctelen politikája, s az egész felfordulás legszomorúbb következményeként még a székelyek egy része is egymás ellen fordult. Testvérháborúval súlyosbított rablóhadjáratok ideje volt ez, s ebben a pokoli helyzetben kellett volna Székely Mózesnek helyreállítania a rendet, hogy Erdély földjét ne áztassa tovább a töménytelen könny és vér. Vállalkozása csak részben sikerült, rövid uralkodása nem tette lehetővé a számára, hogy bevégezhesse, amit elkezdett. Életútja ezzel együtt mégis egy olyan rettenthetetlen hazafi arcképét mutatja fel, aki évszázadokkal később is megtettesíti mindazon erényeket, amelyek példaként szolgálhatnak számunkra.

„Személyében olyan vitéz volt, hogy az Nagy Sándor hadában is az válogatott vitézeknek számok közzé lehetett volna” – így vélekedett Bethlen Gábor, a későbbi nagy erdélyi fejedelem Székely Mózesről. Nem akármilyen dicséret ez. Székely Mózes személye és példaadó életútja tényleg a legalkalmasabb arra, hogy rajta keresztül Erdélyről, a székelységről és végső soron a magyarság egészéről beszélhessünk. Ezt a Székely Mózesben fellelhető összmagyar jelképiséget ragadta meg Deák-Sárosi László kivételes erővel *Nyolcágú csillag* című művében. Irodalmunk – különösen mostanában – meglehetősen hiányt szenved olyan művekben, amelyek a magyarság történelméből merítenék témájukat, hogy azokat példaként és tanulságul állítsák a mai nemzedékek elé. Mintha hiányozna ez a máskülönbő nagy hagyományokkal bíró és fontos szerepet betöltő irály kortárs irodalmunkból. Deák-Sárosi László történelmi tárgyú elbeszélő költeménye ezt a hiányt igen magas művészi színvonalon, láttató erővel és szuggesztív módon tölti be. Deák-

Sárosi eposza ezen az igen ízléses küllemű CD-n ráadásul oly módon szólal meg, hogy az egyébként is kiváló irodalmi mű további árnyalatai, rejtettebb vonulatai is hallhatóvá válnak a közreműködő művészek segítségével. A lemezen szereplő színészek és zenészek olyan atmoszférát varázsolnak a mű köré, hogy a hallgató (és egyben olvasó) előtt megelevenedik a 17. század Erdélyének képe, annak minden tragikumával és felemelő szépségével együtt. Igaza van Bertha Zoltán irodalomtörténésznek, amikor a mű méltatásában kiemeli, hogy „székelymagyar és egyetemes, összmagyar öntudat – és nemzeti identitáserősítő opus, kivételes műalkotás, mindenkinek öröme és okulására, és nemcsak minden magyar nemzetrészt számára, hanem a nagyvilágnak is.”

Deák-Sárosi László *Nyolcágú csillag* című művének ez a rendhagyó megjelenése, zenével és színészi játékkal gazdagított megszólalása igazi ünnep és esemény irodalmunkban. Erősen remélem, hogy ez a CD minél több oktatási intézménybe is eljut majd, mert nagyon fontosnak tartom, hogy a mai fiatalok olyan személyiségek életútját is megismerjék, akik a magyarság egésze számára jelképpé válhatnak. A *Nyolcágú csillag* olyan mű, amelyen keresztül megszólíthatók a fiatalok, ennek fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni. Köszönet illeti mindezt Deák-Sárosi Lászlót, valamint a lemez valamennyi közreműködőjét, mert olyan munkát végeztek, amely a magyar kultúra egésze számára különösen fontos.

(Elhangzott a Nyolcágú csillag kiséposz hangoskönyvének bemutatóján a Petőfi Irodalmi Múzeumban 2020. március 10-én, a székely szabadság napján)